אגרות הראי"ה - כרך ב' - אגרת תרסב

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"ב שבט תרע"ד - יפו
נמען: ע' ליבריכט, אגודת 'הפרדסי'

הרב קוק פונה בחריפות: אין לו כל נגיעה בדבר, אפילו לא דתית; רק טובת הישוב. 'כיבוש שוק לעם הוא נפש המאזניים של הפוליטיקה'. אנו חולמים על רחוק ומזניחים את ירושלים, שיש בה כבוד לאומי ורווח. אם לא יספקו פירות, יאלצו הרבנים להתיר פירות נכרים - 'עוד הפעם חרפה'. הרב קוק נותן שבוע ימים.

עיקרי הדברים

- כיבוש שוק ירושלים.
- חשבון פרוטה מול כבוד לאומי.
- אולטימטום של שבוע.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], כ"ב שבט תרע"ד[4]

אדון חביב מר ע. ליבריכט נ"י[5], בעד אגודת הפרדס. [אגודת בעלי הפרדסים, ששיווקה את התפוזים] שלו'[6].

הנני מוכרח לפנות לכבודו בדברים ברורים, ע"ד[7] השוק הירושלמי של האורנג'ים. [התפוזים] כמדומה, ששום אדם לא יחשדני, שיש לי שום פניה בדבר. והנני מאמת לכבודו, שאפילו מפניה דתית, שאפשר לחשד בו כל רב בישראל, ג"כ[8] הנני רחוק בענין זה. כל חפצי הוא רק להיות עמל עם הציבור, וטובת ישובנו החביב לי חבת חיים, חבת נשמה ממש, וקדוש ונשגב לי הרעיון של הרחבת סחר יבול אחינו מחיי הארץ. והנה אני רואה בכבישת השוק [בכיבוש השוק] הירושלמי להאורנג'ים שלנו, מקצע מסחרי נכבד. כולנו יודעים בעולם הגדול כמה כבישת שוק לעם היא נפש-המאזנים [מרכז הכובד] של הפוליטיקה. ואנו חלומות מרחוק חולמים אנו, כולנו גם בעלי-המעשה שלנו, ומה שהוא בין ידינו נעזוב. ירושלים שלנו, שיש בה משום כבוד לאומי, ומשום ריוח מסחרי, שכל שוקה, שגם בהוה יש לו ערך הגון, ועתיד ודאי יותר גדול נשקף לו, העיר ב"ה מתגדלת ואוכלוסיה מתרבים, - היתכן שלא נעטר אותה בפירותינו. היש בזה צדק לחשוב חשבון פרוטה, שמא בעד אותן התיבות, הנדרשות לסיפוק אחינו שבכרך בירתנו [שבעיר הבירה שלנו, ירושלים] ישלמו לכם ערלים זרים מעט יותר. לא, עלבון גדול אני

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 תרע"ד - השנה תרע"ד (1913/1914)
5 נ"י - נרו יאיר
6 שלו' - שלום
7 ע"ד - על דבר
8 ג"כ - גם כן

רואה מזה ולבי מתכווץ מכאב אנוש. ואם לא תספיקו לירושלים מפירותיכם, מה יהיו הרבנים מוכרחים לעשות, - להודיע שהפירות הנכרים כשרים הם, ועוד הפעם חרפה, ועוד הפעם אינטריגות, בזיון התורה ובזיון האומה.

איני יכול להאריך בענין זה מרוב שיחי וכעסי [מרוב שיחי וכעסי (שמואל א א, טז)] על הרשלנות הזאת ותוצאותיה. שבוע ימים אצוה לחכות. ולמע"ה[9] אבקשהו שיראה, שישלחו די פירות לירושלים לפי דרישת השוק, ויהיה שוק עיר אם לישראל, [שמואל ב כ, יט] - כולו לישראל.

לתשובתו הנכבדה אחכה במוקדם.

בכבוד וברכה

הק' אברהם יצחק ה"ק

נ. ב. כשיצא היתר על של גויים, [כשיצטרכו להכריז על כשרות תפוזי הנכרים] אני רואה קיפוח גדול למסחרנו, יותר מהמדה המשוערת לפי המבט השטחי. אנא, הצילו שוקנו מידי בני נכר. הנ"ל[10]

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

9 ולמע"ה - ולמעלה

10 הנ"ל - הנזכר לעיל